

Republika Hrvatska
Županijski sud u Zadru
Zadar, Ulica plemića Borelli 9

Poslovni broj 7 Gž-926/2017-5

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Županijski sud u Zadru, po sutkinji Mirjani Macuri, u pravnoj stvari tužitelja: 1) Josipa Poljaka, OIB:48662677293, iz Solina, Put mira 18, zastupanog po punomoćnicima Jeleni Mandarić, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Lubina i Čutura j. t. d., Split, Gundulićeva 48 i Ivanu Čizmiću, odvjetniku u Splitu, Obrov 8 i 2) ARAPOVAC NEKRETNINE d.o.o., u stečaju, OIB:79101924317, Kaštel Gomilica, Bruna Bušića 8, , zastupanog po stečajnom upravitelju Stjepanu Lovriću, a ovaj po punomoćnici Željani Škara, odvjetnici u Splitu, Ljudevita Posavskog 12A, protiv tuženika BKS Bank AG iz Klagenfurt, Dr. A. Lemisch Platz 5, Austrija, OIB:95202348925, zastupanog po zakonskom zastupniku a ovaj po punomoćnicima-odvjetnicima iz Odvjetničkog društva Vukić i partneri d.o.o., Rijeka, Nikole Tesle 9/V-VI, radi utvrđenja ništetnosti, brisanja založnog prava i isplate, odlučujući o žalbi tužitelja pod 1) i 2) protiv rješenja Općinskog suda u Splitu poslovni broj P-11503/2015 od 13. travnja 2017. i o žalbi tuženika protiv rješenja istog prvostupanjskog suda poslovni broj P-11503/2015 od 29. svibnja 2017., dana 15. ožujka 2022.

riješio je

Uvažava se žalba tužitelja pod 1) Josipa Poljaka i 2) ARAPOVAC NEKRETNINE d.o.o., u stečaju kao i žalba tuženika BKS Bank AG, ukidaju se rješenje Općinskog suda u Splitu poslovni broj P-11503/2015 od 13. travnja 2017. i rješenje istog prvostupanjskog suda poslovni broj P-11503/15 od 29. svibnja 2017. te se predmet vraća sudu prvog stupnja na ponovan postupak.

Obrazloženje

1. Uvodno označenim rješenjem suda prvog stupnja od 13. travnja 2017. odlučeno je:

„Ovaj sud se oglašava nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari, ukidaju se provedene radnje u postupku i tužbe tužitelja od 10. prosinca 2015. g. te 15. lipnja 2016.g. se odbacuju.“

2. Uvodno označenim rješenjem suda prvog stupnja od 29. svibnja 2017. odlučeno je:

„Odbija se zahtjev tuženika kojim je tražio da se dopunskim rješenjem odluči o troškovima postupka.“

3. Protiv gornjeg rješenja od 13. travnja 2017. žalbu su izjavili tužitelji pod 1) i 2) pobijajući ga zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava uz prijedlog da se isto rješenje ukine. Ističu da se sud prvog stupnja za odluku o odbačaju tužbe pozvao na odredbu čl. 16. st. 3. Zakona o parničnom postupku. Međutim, u sporovima za ništetnost ugovora o kreditu između tužitelja hrvatskih fizičkih osoba (potrošača) i stranih (bankarskih) pravnih osoba, kada se o nadležnosti odlučuje nakon 1. srpnja 2013., uvijek je za suđenje nadležan hrvatski sud prema odredbama članka 16. Uredbe Bruxelles 1 – Uredba vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. (Službeni list Europske unije broj L 12 od 16. siječnja 2001.) i članka 17. Uredbe Bruxelles 1 bis – Uredba vijeća (EZ) br. 1215/2012 od 12. prosinca 2012. (Službeni list Europske unije broj L 351 od 20. prosinca 2012.).

4. Protiv gornjeg rješenja od 29. svibnja 2017. žalbu je izjavio tuženik pobijajući ga zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, uz prijedlog da se pobijano rješenje preinači na način da se prihvati prijedlog tuženika za donošenje dopunskog rješenja o troškovima postupka. Ističe da je, uz poziv na podnošenje odgovora na tužbu, primio i poziv za pripremno ročište, slijedom čega je opravdano smatrao kako će se isto i održati. Ročište da je bilo održano te odgođeno na neodređeno vrijeme pa da se stoga u konkretnom slučaju ne može smatrati da su prije donošenja rješenja prvostupanjskog suda od 13. travnja 2017. bili ostvareni uvjeti predviđeni odredbom čl. 164. st. 3. Zakona o parničnom postupku, Nije se radilo o situaciji u kojoj se odluka donosi bez održavanja rasprave, niti je raspravljanje u predmetnoj stvari bilo završeno.

5. Na žalbe nije odgovoreno.

6. Žalbe su osnovane.

7. Prije svega treba reći da je nakon izjavljivanja žalbi otvoren stečajni postupak nad tužiteljem pod 2) ARAPOVAC NEKRETNINE d.o.o., Kaštel Gomilica, zbog čega je spis predmeta vraćen prvostupanjskom sudu radi donošenja rješenja o prekidu postupka.

8. Rješenjem prvostupanjskog suda od 27. svibnja 2019. utvrđen je prekid postupka te je odlučeno da će se postupak nastaviti kada stečajni upravitelj ili pravni slijednik pravne osobe tužitelja pod 2) ARAPOVAC NEKRETNINE d.o.o., Kaštel Gomilica, preuzme postupak ili kada ga sud na prijedlog protivne strane ili po službenoj dužnosti pozove da to učini.

9. Nakon toga, prvostupanjski sud je donio rješenje o nastavljanju postupka sukladno odredbi čl. 215. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine”, broj 148/2011. – pročišćeni tekst, 25/2013., 28/2013. i 89/2014., dalje ZPP) koji se ovdje primjenjuje temeljem odredbe čl. 117. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine”, broj 70/2019.), te je, po pravomoćnosti istog rješenja, dostavljen predmet ovom drugostupanjskom sudu na odlučivanje o žalbama stranaka.

10. Sukladno navedenom, u uvodu ovog drugostupanjskog rješenja kao tužitelj pod 2) označen je ARAPOVAC NEKRETNINE d.o.o. u stečaju.

11. Iz spisa predmeta proizlazi da su tužitelji pod 1) i 2) podnijeli tužbu protiv tuženika (P-11503/15) u kojoj su postavili tužbeni zahtjev kojim traže:

- utvrđenje ništetnim Ugovora sklopljenog u Klagenfurtu dana 17. listopada 2008., između tužitelja pod 2) i tuženika, nazvan „Jednokratni gotovinski kredit” te da se slijedom toga poništavaju sva djelovanja i svi učinci toga ugovora,

- utvrđenje ništetnim „Sporazum o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini i neposrednom provođenju prisilne ovrhe” koji je kod javnog bilježnika Vesne Pučar solemniziran dana 30. listopada 2008. pod brojem OV-25624/08, te da se stoga poništavaju sva djelovanja i svi učinci istog,

- utvrđenje ništetnim „Dodatak Sporazuma o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini i neposrednom provođenju prisilne ovrhe” sklopljen 13. siječnja 2009. koji je kod javnog bilježnika Tee Karabotić – Milovac solemniziran dana 13. siječnja 2009. pod brojem OV-485/09, pa da se poništavaju sva djelovanja i svi učinci istog,

- utvrđenje ništetnim „Aneks br. 1. Sporazumu o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini i neposrednom provođenju prisilne ovrhe” koji je sklopljen 12. travnja 2012. i solemniziran kod javnog bilježnika Tee Karabotić – Milovac istoga dana pod brojem OV-2313/12, te da se stoga poništavaju sva djelovanja i svi učinci istog,

- utvrđenje ništetnim te da ne proizvode pravni učinak i da se poništavaju sva djelovanja i svi učinci,

- bjanko zadužnica tužitelja pod 2) ovjerena kod javnog bilježnika Tee Karabotić – Milovac pod brojem OV-522/12 dana 25. siječnja 2012.,

- bjanko zadužnica ovjerena kod javnog bilježnika Tea Karabotić – Milovac pod brojem OV-523/12 dana 25. siječnja 2012.,

- bjanko zadužnica tužitelja pod 1) ovjerena kod javnog bilježnika Tee Karabotić – Milovac pod brojem OV-359/12 dana 20. siječnja 2012., slijedom čega da se zabranjuje tuženiku da na bilo koji način koristi, upotrebljava ili iskoristi opisane bjanko zadužnice, te se ovlašćuju tužitelji da glasom presude te isprave zatraže od tuženika i/ili treće osobe.

12. Tužbenim zahtjevom također je zatraženo da se naloži brisanje prava zaloga upisanog u zemljišnoj knjizi u korist tuženika i to u zk. ul. 895 i 4929 k.o. Solin glasom isprava – naprijed navedenog Ugovora i Sporazuma s dodacima te uspostavi zemljišnoknjižno stanje kakvo je bilo prije upisa prava toga zaloga.

13. Nadalje, tužitelji su podnijeli tužbu protiv tuženika (P-5484/16) radi isplate te su navedene tužbe spojene i odlučeno je da će se o njima donijeti jedinstvena odluka pod poslovnim broj P-11503/15.

14. Tuženik je prije upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari istaknuo prigovor

apsolutne nenadležnosti Općinskog suda u Splitu te prigovor međunarodne nenadležnosti.

15. Odlučujući o prigovoru apsolutne nenadležnosti, prvostupanjski sud se pobijanim rješenjem oglosio nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari, ukinuo provedene radnje u postupku i tužbe tužitelja pod 1) i 2) od 10. prosinca 2015. i 15. lipnja 2016. odbacio uz obrazloženje da je tuženik u odgovoru na tužbu istakao prigovor apsolutne nenadležnosti suda, pozivajući se na to da je temeljni pravni posao zaključen između parničnih stranaka 17. listopada 2008. a potpisom tog Ugovora o jednokratnom gotovinskom kreditu tužitelji su pristali na primjenu Općih kreditnih uvjeta BKS Bank AG, s tim da je u čl. 22. navedenih Uvjeta propisano da za sve sporove koji proiziđu iz tog posla, se ugovora nadležnost, (stvarna nadležnost) suda u glavnom sjedištu banke. Kako se glavno sjedište banke nalazi u Republici Austriji, a tuženik nije dao svoj pristanak da mu se sudi u Republici Hrvatskoj, prvostupanjski sud je pozivom na odredbu čl. 50. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Narodne novine”, broj 53/1991. i 88/2001., dalje Zakon o rješavanju sukoba zakona) i čl. 16. st. 3. ZPP odlučio kao u izreci pobijanog rješenja od 13. travnja 2017.

16. Međutim, prilikom donošenja navedenog rješenja sud prvog stupnja je izgubio iz vida da je Republika Hrvatska 1. srpnja 2013. postala ravnopravna članica Europske unije i da su zbog toga propisi Europske unije postali sastavni dio propisa koji se primjenjuju na području Republike Hrvatska, pa tako i oni kojim je Europska unija uredila pitanje nadležnosti sudova u građanskim i trgovačkim predmetima.

16.1. Radi se o Uredbi Vijeća broj 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim predmetima, koja je stupila na snagu 1. ožujka 2002. i Uredbi Vijeća broj 1215/2012 od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (dalje Uredba Bruxelles 1 bis), koja se primjenjuje na sve postupke koji su započeli nakon 10. siječnja 2015. (čl. 66. st. 1.). Stoga se u ovom predmetu u pogledu nadležnosti ne mogu primijeniti odredbe Zakona o rješavanju sukoba zakona, na koji se pogrešno poziva prvostupanjski sud.

17. Predmetni postupak je započet podnošenjem tužbe 10. prosinca 2015. odnosno 15. lipnja 2016., pa se o nadležnosti suda u predmetnom sporu s međunarodnim elementom (jer je tuženik strana pravna osoba sa sjedištem u inozemstvu) odlučuje primjenom Uredbe Bruxelles 1 bis.

18. Kako prvostupanjski sud zbog pogrešnog pravnog pristupa nije utvrdio sukladno navedenom propisu Europske unije odlučne činjenice za donošenje odluke o istaknutom prigovoru apsolutne nenadležnosti suda, valjalo je uvažiti žalbu tužitelja pod 1) i 2), ukinuti pobijano rješenje od 13. travnja 2017. i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovan postupak, temeljem odredbe čl. 380. toč. 3. ZPP.

19. Posljedično tome, trebalo je uvažiti žalbu tuženika i ukinuti pobijano rješenje od 29. svibnja 2017. kojim je odbijen prijedlog tuženika da se dopunskim rješenjem odluči o troškovima postupka, a posljedično, nije bilo mjesta odlučivanju o podredno podnesenoj žalbi iz podneska nazvanog "Prijedlog za donošenje dopunskog

rješenja, podredno žalba protiv prvostupanjskog rješenja poslovni broj P-11503/15 od 13. travnja 2017."

20. U nastavku postupka, sud prvog stupnja ponovno će odlučiti o prigovorima nenadležnosti istaknutima od strane tuženika. Pri tome se ukazuje da bi trebao utvrditi ima li mjesta primjeni odredbe čl. 25. Uredbe Bruxelles 1 bis odnosno primjeni prorogacijskog sporazuma iz predmetnog Ugovora o kreditu sklopljenog između tuženice (bankarske institucije) i ARAPOVAC NEKRETNINE d.o.o. (trgovačkog društva).

20.1. Nadalje, trebalo bi voditi računa i o činjenici da su tužitelj pod 1) Josip Poljak, kao jamac platac i tuženik (banka) sklopili Ugovor o jamstvu, prema kojem tužitelj pod 1) jamči za obveze koje je tužitelj pod 2) preuzeo po predmetnom Ugovoru o kreditu te se je u svrhu osiguranja navedenog potraživanja tuženika obvezao predati mu (banci) instrument osiguranja - običnu zadužnicu na iznos glavnice i kredita uvećano za sve sporedne tražbine uključivo zatezne kamate za slučaj zakašnjenja. Dakle, trebalo bi voditi računa o činjenici da je fizička osoba (koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj) jamčila za obveze koje je trgovačko društvo preuzelo prema kreditnoj instituciji te da je tužitelj pod 1) zadužnicu izdao i da je ista predmet tužbenog zahtjeva u ovom sporu.

20.2. U vezi s tim ukazuje se prvostupanjskom sudu na pravno shvaćanje izraženo u odluci suda Europske unije broj C-74/15 od 19. studenoga 2015. u kojoj je, između ostalog, navedeno:

„Kad je riječ o pitanju može li se fizička osoba koja jamči za obveze što ih je prema bankarskoj instituciji preuzelo trgovačko društvo u okviru ugovora o kreditu smatrati „potrošačem” u smislu članka 2. točke (b) Direktive 93/13, treba istaknuti da se takav ugovor o osiguranju ili ugovor o jamstvu – iako se s obzirom na svoj predmet može smatrati akcesornim u odnosu na glavni ugovor iz kojeg je proizišao dug čije se podmirenje jamči (vidjeti u tom smislu presudu od 17. ožujka 1998., Dietzinger, C-45/96, EU:C:1998:111, t. 18.) – od njega razlikuje s obzirom na ugovorne stranke jer ga sklapaju osobe koje nisu stranke glavnog ugovora. Slijedom navedenoga, valja utvrditi u kojem su svojstvu djelovale stranke ugovora o osiguranju odnosno ugovora o jamstvu (rješenje od 19. studenoga 2015., Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, t. 26.)

U tom pogledu valja podsjetiti da je pojam „potrošač” u smislu članka 2. točke (b) Direktive 93/13 objektivan. Taj pojam treba promatrati s obzirom na njegovu funkciju, odnosno ocijeniti pripada li sporni ugovorni odnos među djelovanja izvan okvira obrta, poduzeća i profesije (vidjeti rješenje od 19. studenoga 2015., Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, t.27. i navedenu sudsku praksu).

Nacionalni sud pred kojim se vodi spor o ugovoru koji može ulaziti u područje primjene te direktive dužan je, vodeći računa o svim okolnostima predmetnog slučaja te o svim dokazima, provjeriti može li se dotična ugovorna stranka kvalificirati kao „potrošač” u smislu navedene direktive (rješenje od 19. studenoga 2015., Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, t.28. i navedena sudska praksa).

U slučaju fizičke osobe koja jamči za ispunjenje obveza trgovačkog društva, također je na nacionalnom sudu da utvrdi je li ona djelovala u okviru svojeg obrta, poduzeća

i profesije ili s obzirom na svoju funkcionalnu povezanost s tim društvom, poput upravljanja njime ili udjela u njegovu temeljnom kapitalu koji nije zanemariv, ili je pak djelovala za privatne potrebe (rješenje od 19. studenoga 2015., Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, t.29.).”

21. Sukladno navedenom, u konkretnom je slučaju potrebno utvrditi smatra li se tužitelj pod 1) „potrošačem” u smislu čl. 2. toč. (b) Direktive 93/13, odnosno jesu li ispunjene pretpostavke za primjenu odredba o nadležnosti hrvatskog suda za tužbu potrošača (fizičke osobe) protiv strane (bankarske) pravne osobe sukladno odredbama Uredbe Bruxelles 1 bis, imajući pritom na umu da odredba čl. 19. navedene Uredbe predstavlja lex specialis u odnosu na sporove proizišle iz ugovora o kreditu.

22. Nakon što postupi po ovoj uputi, prvostupanjski sud će biti u mogućnosti donijeti novu odluku u ovoj pravnoj stvari.

Zadar, 15. ožujka 2022.

Sutkinja

Mirjana Macura

Dokument je elektronički potpisan:
MIRJANA MACURA

Vrijeme potpisivanja:
15-03-2022
13:43:45

DN:
C=HR
O= UPANUSKI SUD
2.5.4.97=#130048523937343635333031373231
L=ZADAR
S=MACURA
G=MIRJANA
CN=MIRJANA MACURA

